

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Aloite
24.4.2025

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston aloite pienten kuntien opilaitosten opiskeluhuollon palveluiden turvaamiseksi

Nuorisovaltuusto esittää, että hyvinvointialueella ryhdytään konkreettisiin toimenpiteisiin opiskeluhuoltolain (1287/2013) mukaisten opiskeluhuollon palveluiden turvaamiseksi myös pienemmissä kunnissa. Nuorisovaltuusto on havainnut, että hyvinvointialueuudistus on heikentänyt opiskeluhuollon laatua merkittävästi erityisesti Pirkanmaan alueen reunakunnissa. Nuorisovaltuusto on havainnut, että hyvinvointialueuudistus on heikentänyt opiskeluhuollon laatua merkittävästi erityisesti Pirkanmaan alueen reunakunnissa. Hyvinvointialue on purkanut monia jo valmiiksi toimivia malleja sekä leikannut palveluista, viimeisimpänä saksien alle joutuivat psykiatriset sairaanhoitajat kouluista “tasapäistämisen” ja “yhdenvertaisten palveluiden” vuoksi.

Opiskeluhuollon järjestäminen on kestäättömällä pohjalla. Yhteistyömme kuntien, erityisesti pienten reuna-alueen kuntien, kanssa on heikkoa ja näin koetaan myös kunnissa itsessään. Nykyinen suunta keskittämiskulttuuria ihannoivaan malliin on nuorisovaltuuston mielestä huono asia. Panostamalla pienten kuntien palvelutarjontaan pelastamme monia ihmisiä, ennaltaehkäisemme ongelmia ja vähennämme hoitojonoja. Emme saa siis sysätä ja ulkoistaa pienille kunnille ei-lakisääteisiä tehtäviä hoidettavaksi vaan Pirhan on kannettava vastuunsa asiassa.

Pienissä kunnissa ihmisten hoitaminen on usein tehokkaampaa jo opiskeluhuollossa, sillä lääkärit ja muut hoitajat tuntevat potilaansa ennalta. Tällöin kirjausten tekoon ei mene läheskään niin paljon aikaa kuin hoitajan vaihtuessa joka kerralla. Kun hoitaja vaihtuu usein, tarkoittaa se hoitajan matkustamista työpaikkojen välillä. Tämä aika voitaisiin käyttää tehokkaammin nuorten auttamiseen kouluilla. Lisäksi Pirhan on korostettava kunnille niiden

velvollisuutta rakentaa terveysturvallisia työskentelytiloja sekä hyvinvointialueen on itse myös varmistettava henkilökunnalle terveysturvalliset työskentelytilat ja -välineet.

Palveluiden määrä tulee kuitenkin suhteuttaa todelliseen palvelutarpeeseen. Emme saa kuitenkaan ratkaista tätä ongelmaa nojautumalla pelkästään liikkuviin palveluihin, digiklinikkaan tai yhtenäistämällä kaikkia palveluita jokaisessa kunnassa. Palveluntarve voi olla akuutti ja/ tai sitä ei saa hoidettua etänä. Tällöin lääkäriin meneminen on monesti vaikeaa, sillä pienissä kunnissa ei ole julkista liikennettä eikä monella opiskelijalla ole yksityisautoa.

Nuorisovaltuusto haluaa Pirhalla myös vastauksen siihen, onko hyvinvointialueen mielestä oikein tai tarkoituksena tarjota yhtä huonoa palvelua kaikille. Lainsäädäntö ei vaadi sitä, että joidenkin kuntien jo olemassa olevia ja toimivia käytäntöjä olisi pakko lakkauttaa, koska näin ei muualla hyvinvointialueella tehdä tai palvelua tarjota. Tämä nousi esiin esimerkiksi juuri psykiatristen sairaanhoitajien poiston ja PALI-liikenteen kohdalla. Nuorisovaltuuston mielestä ei ole tarkoituksenmukaista tasapäistämisen nimissä tarjota samaa kurjuutta kaikille.

Emme voi tuoda jokaiseen samankokoiseen kuntaan samoja palveluita, sillä palveluntarve on monesti täysin erilainen kunnasta riippuen. Hyvinvointialueen tulee kuitenkin parantaa informointia esimerkiksi digiklinikasta, koska sitä ei pienemmissä kunnissa vielä tunneta tai osata hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Viestintää tulee kohdentaa myös sellaisille henkilöille, joilla ei akuuttia palvelutarvetta vielä ole.

Nuorisovaltuusto esittää, että Pirhan tulee perustaa oma mielenterveyschat, joka yhdistettäisiin digiklinikkaan. Tämän lisäksi meidän tulee lisätä walk in -palveluita ja ottaa kolmas sektori sekä seurakunnat mukaan palveluiden tuotantoon myös Tampereen ulkopuolella. Tampereen yhteiskoulun lukiosta saadut positiiviset kokemukset antavat syytä kokeilla mallin jatkamista myös muualla.

Nuorisovaltuusto kokee, kuten edellisessä aloitteessa esitimme, että mielenterveystarkastukset tulisi sisällyttää koulujen lakisääteisten terveystarkastusten yhteyteen tai niiden ulkopuolisille vuosiluokille. Nuorisovaltuuston mielestä mielenterveystaitojen ja tunnetaitojen opetusta tulisi laajentaa yhteistyössä kuntien opetustoimen kanssa myös varhaiskasvatukseen sekä esiopetukseen ja toiselle asteelle entistä laajemmin.

Nuorisovaltuusto ehdottaa, että erityisesti pienemmissä kunnissa otetaan käyttöön perhelääkäri- ja omahoitajamallit tukemaan koulu- ja opiskeluterveydenhuollon työtä sekä tukemaan myös perheiden arkea. Oppilaan ja opiskelijan elämän ja perheen tilanteen kokonaisvaltaisempi tuntemus mahdollistaa myös mahdollisten ongelmien juurisyiden paremman selvittämisen. Kuntien ja hyvinvointialueen on tämän toteutumiseksi laadittava yhtenäiset linjaukset opiskeluhuollon tietojärjestelmien käyttöoikeuksista muun muassa Wilma-järjestelmän osalta.

Nuorisovaltuusto esittääkin, että aluevaltuusto ryhtyy toimiin pienten kuntien oppilaitosten opiskeluhuollon palveluiden turvaamiseksi.

Aloite on hyväksytty nuorisovaltuuston kokouksessa 24.4.2025.

Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puolesta,

Tampereella 24.4.2025

Eemeli Tuominen, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston puheenjohtaja

Eetu Hukkanen, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston 1. varapuheenjohtaja

Olavi Paitula, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsen

Laura Leponiemi, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsen

Anni Lahtinen, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsen

Emilia Leinonen, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsen

Ilmari Huusko, Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuuston jäsen